

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОНУМЕНТАЛЬНИЙ ЖИВОПИС

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (014.12 Образотворче мистецтво)
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: образотворче мистецтво

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою МУЗИЧНОГО ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

протокол № 5 від 16.12.2019р.

Завідувач кафедри *ЖЕК* доц. Ж.Є.Сироткіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Ю.І. Сич

Розробник програми:

Кара Олександр Дмитрович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

Рецензенти програми:

Прокопенко Микола Миколайович – народний художник України, професор кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	8	6
Загальна кількість годин: 120	Практичні заняття:	
	40	6
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 3-8	Семінарські заняття:	
	-	-
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 3 - самостійна робота: 5	Консультації:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: освоєння теоретичних і практичних знань в області монументального живопису.

Мета курсу навчальної дисципліни „Монументальний живопис” є: ознайомлення студентів з технологією монументального живопису та основними принципами декоративного рішення монументального живопису.

Передумовою вивчення дисципліни є наявність компетентностей з дисциплін «Рисунок», «Живопис», «Композиція».

Міждисциплінарні зв'язки: «Кольорознавство», «Історія зарубіжного та українського образотворчого мистецтва».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. **Знання:** основні матеріали і техніки виконання монументальних живописних робіт; засоби художньої виразності в монументальному та сакральному мистецтві; правила художнього моделювання форми зображення відповідно до видів, матеріалів і технік монументального живопису; закони, правила, прийоми, що використовуються в різних стилях монументального живопису (натюрморт, пейзаж, портрет), а також техніках монументального живопису (сграфіто, фреска, розпис та мозаїка).

2. **Уміння:** володіти різними техніками і технологіями, практичними навичками під час виконання монументальних творів мистецтва; працювати з різними видами художніх матеріалів у різних техніках і стилях, під час створення монументальних творів мистецтва; володіти методом творчого процесу у пошуку нових ескізів, алегорій при створенні монументальних творів; вміти використовувати систему образів та понять, що історично склались в монументальному живописі та іконописі; створювати високохудожні монументальні композиції, для удосконалення набутих знань та навичок, що відповідають сучасними вимогами освіти;

3. **Комунікація:** здатність до аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання на практиці.

4. **Автономність та відповідальність:** Готовність фахівця автономно виконувати відповідні завдання і нести відповідальність.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	МКР	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Загальні відомості про художні матеріалах	6	2	4	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	14
2.	Тема2. Монументальний живопис	6	2	4	-	-	-	10	2	2	-	-	-	-	14
3.	Тема 3. Мальовничі техніки	6	2	4	-	-	-	10	2	2	-	-	-	-	14
4	Тема 4. Класифікації фарб.	8	2	6	-	-	-	10	2	2	-	-	-	-	14
5	Тема5 Монументальна живопис	6		6	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	16
6	Тема6. Техніка мозаїка	8		8	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	16
7	Тема 7. Техніки і технології в живопису	8		8	-	-	-	10	2	-	2	-	-	-	16
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	8	40	-	-	-	72	12	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Загальні відомості про художні матеріалах

Загальні відомості про художні матеріалах. Фарби та пігменти. Основні властивості фарб. Прозорість, світлостійкість і цветосила. Особливості роботи фарбами на водній основі: темпера, акрил. Змішування кольорів водорозчинними фарбами.

Тема2. Монументальний живопис

Історичний огляд, етапи розвитку. Сучасна монументальний живопис. Техніки і технології в живопису на прикладах робіт художників-майстрів. Нові підходи до монументального живопису у творчості художників XX - XXI століть Монументальний живопис в техніці сграфіто і фресковий живопис (історичний огляд). Художники - монументалісти.

Тема 3. Мальовничі техніки

Мальовничі техніки епохи Відродження. Темпера і олійний живопис. Корпусні послойная живопис. Особливості темперного живопису. Прийоми роботи темперою. Робота акриловими фарбами. Особливості та прийоми роботи водорозчинними фарбами в змішаній техніці.

Тема 4. Класифікації фарб

Органічні і мінеральні фарби. Натуральні і штучні фарби. Будівельні матеріали будівель як основа для монументального живопису, темперного монументальний живопис і клейовий живопис. Монументальний живопис акриловими фарбами.

Тема5 . Монументальна живопис

Монументальна живопис в техніці сграфіто і фресковий живопис Вивчення творчості видатних художників монументального живопису. Ознайомлення з різноманітними техніками. Оволодіння технікою сграфіто. Виконання ескізу композиції в техніці фресковий живопис.

Тема 6. Техніка мозаїка

Монументально-декоративний живопис. Мозаїка. Техніки і технології в живопису на прикладах робіт художників-майстрів. Пошарово монументальний живопис. Нові підходи до монументального живопису у творчості художників ХІХ - ХХ століть.

Тема 7. Техніка фрескового живопису

Фресковий живопис. Живопис по сирій і твердій штукатурці - «а секко». Силікатний і восковий живопис. Вибір техніки настінного живопису.

5.2. Тематика практичних занять

Тема 1. Загальні відомості про художні матеріалах

Тема 2. Монументальний живопис

Тема 3. Мальовничі техніки

Тема 4. Класифікації фарб

Тема 5. Монументальна живопис

Тема 6. Техніка мозаїка

Тема 7. Техніка фрескового живопису

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1	Створення ескізу композиції фрескового живопису	20 (26)	ескіз
2	Монументальний живопис, художні матеріали та техніки	12 (26)	Реферат
3	Створення ескізу композиції темперного живопису	20 (28)	ескіз
4.	Створення ескізу композиції мозаїки	16 (28)	ескізу
5.	Підготовка до проміжного контролю Ескіз монументальної живописної композиції акриловими фарбами.	4 (4)	Модульна контрольна робота
	Разом:	72 (108)	

Теми рефератів:

- 1. Монументально-декоративний живопис. Мозаїка.*
- 2. Монументально живопис в техніці темперной живопис.*
- 3. Монументально живопис в техніці олійний живопис.*
- 4. Монументально живопис в техніці восковий живопис.*
- 5. Техніка та технологія силікатной живописи.*
- 6. Монументально живопис в техніці сграфіто.*
- 7. Монументально живопис в техніці фресковий живопис*

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. Форми поточного контролю: практичні заняття, практичні завдання*
- 6.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота*
- 6.3. Форми підсумкового контролю: залік*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- перегляд творчих робіт;
- модульна контрольна робота та ін.

Модульна контрольна робота містить два практичних завдання.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

- 1. Створення ескізу композиції темперного живопису.*
- 2. Ескіз монументальної живописної композиції акриловими фарбами .*

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних(практичних) занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
----------------	--

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

<i>Вид</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Створення ескізу композиції темперного живопису	5
Створення ескізу композиції фрескового живопису	5
Створення ескізу композиції мозаїки	5
Написання реферату	5
Ескіз монументальної живописної композиції акриловими фарбами	5

Створення ескізу композиції фрескового живопису оцінюється за такими критеріями: композиційне рішення, локальні кольорові плями, цілісність зображення, володіння технікою «секко». *Реферат* на тему «Монументальний живопис, художні матеріали та техніки» передбачає повне розкриття теми, логічну послідовність викладеного матеріалу, систематизація технік монументального живопису. *Створення ескізу композиції темперного живопису* оцінюється таким чином: композиційне рішення, локальні кольорові плями, цілісність зображення, володіння технікою темперного живопису. *Створення ескізу композиції мозаїки* оцінюється за такими критеріями: композиційне рішення, локальні кольорові плями та їх гармонізація, цілісність зображення, володіння технікою мозаїки.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Питання теоретичного спрямування	10 балів
Питання методичного спрямування	10 балів
Питання практичного спрямування	10 балів
Усього	30 балів

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

**9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**
Мольберти, софіти, мультмедійна дошка, проектор, комп'ютер.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1 Основна література:

1. Жабинский В.И. Рисунок: Учебное пособие / В.И. Жабинский, А.В. Винтова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. 256 с.
2. Жилкина З.В. Рисунок в Московской архитектурной школе. История. Теория. Практика: Учебное пособие / З.В. Жилкина. - М.: КУРС: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 112 с.
3. Кайда Л.Г. Интермедиаальное пространство композиции [Электронный ресурс] : монография /

10.2 Додаткова література:

1. Л. Г. Кайда. - М. : ФЛИНТА, 2013. - 184 с.
3. Брашнов Д.Г. Флористика: технологии аранжировки композиций: Учебное пособие /

10.3 Інтернет-ресурси:

1. <https://youtu.be/U5JJWiotMnI>
2. <https://www.facebook.com/PhilosTv/>
3. <http://www.znaniium.com/bookread.php?book=458177>

4. Богустов А.П. Интеграция академической и авангардной школ живописи: педагогические аспекты: Монография / А.П. Богустов. - М.: ИЦ РИОР: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 50 с.
<http://www.znanium.com/bookread.php?book=409318>
5. Коротеева Л.И. Основы художественного конструирования: Учебник / Л.И. Коротеева, А.П. Яскин. - М.: ИНФРА-М, 2011. - 304 с.
<http://www.znanium.com/bookread.php?book=229442>
6. Федоренко В. Е. Некоторые закономерности масляной живописи [Электронный ресурс] : учеб.пособие / В. Е. Федоренко. - М.: Флинта, 2012. - 152 с.
<http://www.znanium.com/bookread.php?book=462707>